

Contacteczeem

Eczeem, allergie, allergisch contacteczeem, irritatief contacteczeem

■ Wat is contacteczeem?

Bij contacteczeem krijgt u uitslag op uw huid (eczeem) door contact met bepaalde stoffen. Er zijn 2 soorten contacteczeem:

- Allergisch contacteczeem
- Irritatief contacteczeem.

Soms kunnen deze 2 soorten contacteczeem ook allebei tegelijk voorkomen.

■ Allergisch contacteczeem

Bij allergisch contacteczeem is de oorzaak van het eczeem een 'allergische reactie' voor een bepaalde stof. U krijgt dit alleen als u door een eerder huidcontact met een bepaalde stof allergisch bent geworden voor die stof. Deze stof noemt men een 'allergeen'. Bent u eenmaal allergisch, dan is een klein beetje allergeen al genoeg om huidklachten te krijgen. Een contactallergie blijft vaak levenslang bestaan.

■ Irritatief contacteczeem

Bij irritatief contacteczeem krijgt u eczeem door irritatie, bijvoorbeeld door contact met water, zeep, afwasmiddelen en dergelijke, door wrijven of door kou.

Daarom kan iedereen irritatief contacteczeem krijgen. Wel zal de irritatie bij de een eerder ontstaan dan bij de ander. Bij veel contact met water zal het eczeem sneller ontstaan en ernstiger zijn. Het gaat hier dus niet om een allergische reactie.

■ Hoe krijgt u contacteczeem?

■ Allergisch contacteczeem

Als een allergeen in de huid komt, wordt het door het 'afweersysteem' herkend. Hierna wordt het afweersysteem actief en komt er een ontstekingsreactie in de huid. Als de huid al eerder is beschadigd, bijvoorbeeld door irritatie door een bepaalde stof, treedt eerder een allergie op. Of een bepaalde stof een contactallergie veroorzaakt en hoe snel dat gebeurt, hangt af van de eigenschappen van die stof en van de persoon. Voor sommige stoffen wordt men al na enkele weken allergisch. Met andere stoffen kan men jaren achtereen zonder problemen in contact komen totdat men, zomaar opeens, allergisch wordt.

■ Irritatief contacteczeem

Van bepaalde stoffen (bijvoorbeeld zeep en water) kunt u irritatie op uw huid krijgen, waardoor het bovenste laagje van de huid beschadigt. De beschadiging is dan zo groot dat de huid zich niet meer kan herstellen. U krijgt dan eczeem op uw huid.

■ Fotoallergisch contacteczeem

Soms ontstaat allergisch contacteczeem alleen wanneer het allergeen samen met licht op de huid komt. U krijgt dan een 'fotoallergisch contacteczeem'. U kunt dit bijvoorbeeld krijgen als u een zonnebrandcrème gebruikt (ook wel antizonnebrandcrème of zonnemelk genoemd) of een parfum gebruikt.

■ Hoe ziet contacteczeem eruit?

U ziet een rode huid met kleine bobbeltjes, blaasjes en schilfers. Soms gaan de blaasjes lekken en wordt de huid nat. De huid jeukt.

Bij een contacteczeem ziet u eczeemplekken op de plaats waar de stof in contact komt met de huid. Op die plaats is de reactie vaak het ergst. Soms krijgt u op de huid eromheen ook eczeem. Een allergisch contacteczeem kan zich zelfs naar andere lichaamsdelen uitbreiden, maar dit is zeldzaam.

Een allergisch contacteczeem kan er op uw huid hetzelfde uitzien als een irritatief contacteczeem.

■ Is contacteczeem besmettelijk?

Nee, allergisch contacteczeem en irritatief contacteczeem zijn beide niet besmettelijk voor andere mensen.

■ Is contacteczeem erfelijk?

Nee, allergisch contacteczeem en irritatief contacteczeem zijn beide niet erfelijk. Mensen met een erfelijke aanleg voor eczeem, astma en / of hooikoorts, hebben wel iets meer kans dat zij contacteczeem krijgen of dat hun contacteczeem ernstiger is.

■ Van welke stoffen kunt u een contactallergie krijgen?

Het aantal stoffen dat een contactallergie kan veroorzaken is heel groot. De meest voorkomende 'contactallergenen' zitten in de Europese standaardreeks. De stoffen zijn:

- Onedele metalen, zoals nikkel, chromium en kobalt, die onder andere te vinden zijn in goedkope sieraden, cement (metselaarseczeem) en leer
- Geurstoffen, zoals die gebruikt worden in parfums en de meeste toiletartikelen, maar ook in producten die in de industrie gebruikt worden, bijvoorbeeld om het lekker te laten ruiken op plaatsen waar een vieze geur hangt
- Conserveermiddelen die in producten zitten die snel bederven, zoals cosmetica, toiletartikelen, handcrèmes en heel veel producten die in de industrie gebruikt worden
- Bestanddelen van rubber
- Lijmen
- Geneesmiddelen in crèmes en zalven
- Planten en bloemen (bijvoorbeeld chrysanten en alstroemeria)
- Stoffen die in sommige beroepen gebruikt worden, zoals stoffen die in haarverf zitten en permanentvloeistoffen bij kappers (kapperseczeem).

■ Kunt u door uw werk contacteczeem krijgen?

Er zijn verschillende beroepen waar het risico hoger is om allergisch contacteczeem of irritatief contacteczeem te krijgen. De belangrijkste zijn:

- Kappers
- Schoonmakers
- Verpleegkundigen en andere mensen die in de gezondheidszorg werken
- Metaalbewerkers
- Werknemers in de voedingsmiddelenindustrie.

Nat werk is de belangrijkste oorzaak van irritatief contacteczeem.

■ Hoe weet uw arts of u een allergisch of irritatief contacteczeem heeft?

De eczeemplekken bij een allergisch contacteczeem en bij een irritatief contacteczeem kunnen soms erg op elkaar lijken. Uw arts heeft informatie van u nodig en zal u daarom veel vragen stellen. Deze vragen gaan bijvoorbeeld over:

- Hoe lang u last heeft van het eczeem
- Waar de plekken ontstaan en hoe ze zich uitbreiden
- Wat de klachten uitlokt
- Of u de plekken heeft gekregen door uw werk of hobby's
- Of u geneesmiddelen gebruikt.

Door het antwoord op deze vragen kan uw arts bepalen of verder onderzoek nodig is. Er bestaan geen testen om een irritatief contacteczeem aan te tonen. Dat komt omdat een irritatief contacteczeem geen allergie is.

■ Wat zijn plakproeven?

Uw huidarts kan testen op uw huid doen om vast te stellen voor welke stoffen u allergisch bent. De stoffen waarvoor u allergisch zou kunnen zijn, worden in kleine 'kamertjes' met pleisters op de rug geplakt en 2 dagen later weer verwijderd. Op de 3e, de 4e (en soms ook op de 7e dag) wordt de reactie op uw huid bekeken.

Bij fotoallergisch contacteczeem worden de testen (plakproeven) ook met licht uitgevoerd.

Bijna altijd zal worden getest met de 'Europese standaardreeks'. Dit is een reeks van stoffen die in Europa de meeste allergische reacties veroorzaken. Daarnaast kunnen andere testreeksen op uw huid geplakt worden.

Ook stoffen die op het werk voorkomen, cosmetica, toiletartikelen en geneesmiddelen, kunnen soms getest worden. Hiervoor worden deze stoffen soms eerst verdund.

Een test is positief als de stof op de plek waar de stof geplakt is eczeem veroorzaakt. Als een test positief is, dan zal samen met de huidarts worden bekeken of deze stof inderdaad de oorzaak kan zijn van het eczeem.

■ Welke behandelingen zijn er voor contacteczeem?

- Behandeling van het eczeem zelf met crèmes;
 - Corticosteroïden (hormoonzalf)
 - Tacrolimus of pimecrolimus.
- Behandeling van hardnekkig contacteczeem met uv-lichttherapie
- Bij uitgebreid en ernstig eczeem is soms een behandeling met corticosteroïd-tabletten nodig om het eczeem tot rust te brengen.

■ Is contacteczeem te genezen of blijft u er altijd last van houden?

Van eczeem kunt u lang last hebben. Als u contact met stoffen waarvoor u allergisch bent vermijdt, kunnen de klachten minder worden of helemaal verdwijnen.

■ Wat kunt u zelf nog doen?

U moet contact met de stof waarvoor u allergisch bent vermijden. Van verschillende stoffen die allergie veroorzaken zijn aparte folders beschikbaar. In deze folders kunt u vinden in welke producten deze stoffen voorkomen.

Soms staat op cosmetica en toiletartikelen bijvoorbeeld geschreven:

- Hypoallergeen
- Dermatologisch getest
- PH-neutraal
- Huidvriendelijk
- Bevat alleen natuurzuivere producten.

Als een van deze teksten op een product staat betekent dit niet dat u van dit product geen eczeem kunt krijgen. Ook voor zo'n product kunt u allergisch zijn of een allergie krijgen.

Om irriterend contacteczeem te voorkomen kunt u:

- Verzorgende crèmes aanbrengen na het wassen van de handen en na ieder contact met water
- Voor u vuil werk gaat doen, kan het nuttig zijn om de handen in te vetten, bijvoorbeeld met vaseline. Zo kunt u voorkomen dat u achteraf uw handen langdurig moet wassen
- Als u contacteczeem aan uw handen heeft, is het nuttig de folder 'Handeczeem' te lezen.

Bij een contactallergie die met uw werk te maken heeft, is het belangrijk te zorgen dat de huisarts, huidarts en bedrijfsarts samenwerken. Niet ieder bedrijf heeft een bedrijfsarts. Als u bij een bedrijf werkt waar wel een bedrijfsarts is, zal de huidarts u vragen contact op te nemen met deze bedrijfsarts.

■ Meer informatie

In de folders 'Handeczeem' en 'Corticosteroïden voor de huid' kunt u meer lezen over eczeem in het algemeen.

Deze folder is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie. Bij het samenstellen van deze informatie is grote zorgvuldigheid betracht.

De Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie wijst desondanks iedere aansprakelijkheid af voor eventuele onjuistheden of andere tekortkomingen in de aangeboden informatie en voor de mogelijke gevolgen daarvan.

www.nvdv.nl

Voor informatie over patiëntenorganisaties verwijzen wij u naar de website van Huidpatiënten Nederland.

www.huidpatienten-nederland.nl

